

Riigiõiguse sihtkapitali konverents 2. juunil 2023 Tallinnas

Aulised õigusteadlased! Meistrid, sellid, õpipoisid...

Riigiõiguse sihtkapital ütleb oma kodulehel, et «... õigusteadus on osa rahvateadustest». Eelnevat teksti arvestades, tsiteerin:

«Rahvusteaduste all, mida ükski teine teaduskogukond ei saa käsitleda, mõtleme tavaliselt eesti keele, kultuuri, kirjanduse, ajaloo ja mõtteloo alaseid uuringuid.»

... niisiis konteksti silmas pidades arvan, et mõeldud on rahvusteadust, nii et võiksime lugeda: «Aga ka õigusteadus on osa rahvusteadustest.»

Ja kõnealuse lõigu lõpulause:

«Iga keelega kaasneb vaikimisi ja nähtamatult hulk struktuure ja tähendusi, millele õigussüsteem ja õiguspraktika toetuvad ja ilma milleta ei saa rääkida ei tõest ega õiguse mõistmisest.»

(*Tõest ja õigusest...*)

Mõistlik jutt!

Toon siia kõrvale ühe näite Vikerraadio keelesaatest 11. detsembril 2022, milles Haapsalu Lasteraamatukogu raamatukoguhoidja Krista Kumberg jagab muuhulgas oma tähelepanekuid raamatukogu arvutiga mängivate teismeliste vestlustest:

„Reviivida saab ükskord mängus...“, „Kümme sek paigal...“, „Eventides on juba teised reeglid...“ „Miks sa skraibid...“, „Sa baisikli aitad teha apteiti...“, „Sinu töö on modereitida...“, „Sa ei saa varninguid anda...“

Krista Kumberg jätkab: „Siin ei ole naerda midagi, sest kui tulid arvutid, siis rääkisid nad meiega inglise keeles. Ja ma ise olen öelnud, et „kas sa ikka seivisid ära...“

Ehk siis – inglise keele otsemõjudest meie lastele.

See kasvav keelekümnis ei ole seotud ainult inglise keelega, ka erialakeeltega kiputakse nii mõneski valdkonnas eputama, arvatavasti seda ise märkamatagi.

IT-insenerid või juristid omavahel tööasju arutamas – palun väga! Aga kui on soov, et meie töö sisu ka sellele vähesele kogule inimestest kättesaadav on, kes sellest üleüldse võiksid huvitatud olla, siis peame palju suuremat tähelepanu pöörama oma keelele, erialase keele kõnekeelseks, tagasihoidlikumalt öeldes – kõnekeelsemaks kõnelemisele ja kirjutamisele.

Sestab kasutangi siinse kogu ees võimalust meid kõiki üles kutsuda oma tööd senisest enam oma emakeeles tegema ja avaldama. Meid kõiki, ajakirjanikke, riigikogu liikmeid, ametnikke, õigusteadlasi... ja ennast muidugi ka, sest nii politseiniku kui poliitikuna olen selle paragrahvi vastu eksinud sagedamini, kui tunnustada tahaks.

Riigiõiguse edendamise asjus ei tihka ma sõna võtta, kuid luban, et nii rahva teenri kui kodanikuna kuulun teid kui asjatundjaid.

Jõudu tööle!